

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 3.

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, JANUARY 5th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Velik požar je uničil znamenito ameriško tiskarno v Baltimore

Baltimore, Md., 3. januarja. Vlade oblasti so začele preiskovati, da doženejo, kako je nastal ogenj v prostorih časopisa "Baltimore Post," ki je eden prvih časopisov v tem mestu. Tekom požarja je bila ena oseba ubita, tri ranjene in en ognjegasec je dobil nevarne poškodbe. Smatra se, da je bil ogenj podtaknjen. Joseph Dauglass, eden izmed tiskarjev, ki so bili zaposleni pri časopisu, se je smrtno ponesrečil, ko je skočil iz tretjega nadstropja navzdol na ulico. Tiskanje časopisa "Baltimore Post" je začasno prevel časopis "Baltimore Sun," dočim je vodstvo "Post" takoj ukrenilo vse potrebno, da se tiskarna postavi v stari tir. Ogenj so najprvo opazili v vzpenjači, in v par minutah je bilo že vse poslopje v ognju. Gorelo je tako močno, da so v naglici pregorela tla v prostorih, kjer so bili črnostavni stroji, ki so padli z velikim ropotom v spodnje prostore. Stotine ognjegascev je dospelo na lice mesta, ki so omejili požar v najkrajšem mogočem času. Vendar je ogenj povzročil najmanj \$70,000 škodo na poslopiju in strojih.

Jetniški kaplan odpuščen iz svoje službe

Atlanta, Ga., 3. januarja. Kaplan Ladlow, ki je bil že dalj časa nastanjen v tukajšnih zveznih zaporih od protestantovske sekte, je bil danes od justičnega oddelka vlade odpuščen iz svoje službe. Justični oddelki trdi, da je prejemal pošto na svoje ime za razne jetnike, kar je proti pravilom zveznih zaporov.

Nove uradnice

Društvo Carniola Tent št. 493 The Maccabees, je izvolilo sledeče uradnice za leto 1931: bivašna načelnica Frances Dule, poveljnica Jennie Dolenc, podpoveljnica Helena Simončič, zapisničarica Julija Brezovar, 1173 E. 60th St., finančna tajnica Frances Zugel, 6308 Carl Ave., svetovalka Therese Marolt, rediteljica Mary Mahne, voditeljica Pauline Zigmam, straža Frances Koble. Nadzornice: Mary Bradač, Ana Boldan in Mary Kisovec.

Društvo Loška Dolina

Društvo Loška Dolina je izvolilo sledeče nove uradnice za leto 1931: predsednik Franc Baraga, podpredsednik Frank Truden, tajnik John Znidaršič, 6617 Schaefer Ave., blagajnik in zapisnikar John Spech Jr. Nadzorniki John Krašovec, John Mlakar in Joe Znidaršič. Zastopnik za S. N. Dom je John Znidaršič. Za Klub društev S. N. Doma John Krašovec in Frank Baraga.

Naš Jože

Mr. Joseph Zalokar iz Marcela Rd., ki se je nedavno na lovu ponesrečil, nam sporoča, da se mu zdravstveno stanje zdaj že nekoliko boljša, vendar hiše še ne more zapustiti. Želimo mu prav iskreno, da čimprej odpravi nadlego in se zopet zdrav vrne med svoje prijatelje.

Predstava in ples

Dne 1. februarja priredi v Knausovi dvorani podružnica št. 25, Slovenske ženske zveze, lepo predstavo in ples.

* Pismo ima pri nas Frank Ule.

Sodnik obtožen, da je pokvaril 15-letno dekle v suhaškem mestu

Ashland, O., 3. januarja. Mestni sodnik J. L. Mason v tem mestu, ki je poznano kot eno najbolj suhih mest v državi Ohio, je bil danes obtožen, da je moralno pokvaril neko 15-letno dekle, ki pohaja tukajšno višjo šolo. "Nemoralno obnašanje" se je pripetilo pred nekaj šestimi tedni, ko so se člani lokalne American Legion pripravljali za neko predstavo. Sodnik Mason je član lokalne American Legion. Dekle je imelo vlogo pri predstavi. Poleg sodnika Masona je bil obtožen tudi Irving Plain, ravnatelj prireditve. Obtožnica proti njemu se glasi, da se je nemoralno obnašal proti dekletu. Poleg tega je tudi obdolžen, da je dal piti žganje šolski deklici. Mestni sodnik Mason, ki je star 35 let in neženjen, je bil pripeljan pred Common Pleas sodnika Chapmana, pred katerim se je izjavil, da ni kriv obtožbe naperjene proti njemu. Obtožnica proti sodniku je bila izdana potem, ko je šolski odbor dal časa preiskoval vso zadevo. Potem ko je bil sodnik Mason pripeljan na sodnijo in je bila proti njemu prebrana obtožnica, je bil izpuščen brez bonda, in bo sodnik Mason, da si se nahaja pod obtožbo, še nadalje sodil kršitelje zakona na svoji sodniji. Take so postavbe v Ameriki.

Slavni francoski general Joffre je umrl

Paris, 3. januarja. — Joseph Joffre, francoski maršal, poveljnik francoske armade ob izbruhu svetovne vojne, je umrl danes v tem mestu, star 78 let. Trpel je na vnetju žil že več mesecev. Bil je eden najbolj priljubljenih francoskih maršalov, priljubljen pri vojaki, s katerimi je skrajno ljubeznivo občeval in priljubljen pri vsem francoskem občinstvu. Dne 19. decembra lanskega leta so mu odrezali nogi, misleč, da se mu bo zdravje vrnilo. Maršal Joffre je znan po bitki, ki se je vršila v septembru, 1914, ko je s svojo taktiko vrgel Nemce ob reki Marne, daleč nazaj, ker sicer bi Nemci že tedaj zasedli Pariz.

Naši novi naročniki

"Ameriška Domovina," slovenski dnevnik, ima čast naznani sledeče nove naročnike, ki so se naročili pretekli teden: v Clevelandu: A. Čermelj, Mike Knez, Matt Mihevc, Joseph Mačarol, Mrs. Mollie Noušek, Louis Žura, Frank Mavec, Valentin Zbačnik, John Milavec, John Bergoch, Jos. Repar, Ant. Struna, Jos. Krajc, Frank Komar, Louis Rolih, Anton Ribarič in John Levstik. V Bessemer, Pa., Mrs. Mary Snejžich, Pepca Dolenc za Jugoslavijo in v Barber-tonu, O., pa Mrs. Jennie Jer-man in Frank Virant. Vsem skupaj prav iskrena hvala. Zadnji teden 21 novih naročnikov. Priporočamo se še ostalim rojakom.

Umrla hčerka

Družini Odlazek, 14520 Thames Ave., je v soboto umrla ljuba hčerka Dolores Mary. Za pogreb preskrbi F. Svetek Co. Staršem naše iskreno sožalje.

Vreme

"Če verjamate, al' pa ne," Mr. James Debevec je včeraj govoril tekom slovenskega radio programa. Lep napredek!

Lahko je začeti, končati je pa težje

Slovenski radio program se je dobro slišal zadnjo nedeljo v Minnesoti

Iz slovenske naselbine Ely, Minn., nam sporoča Rev. Fr. Mihelčič, da se mu je posrečilo dobiti slovenski radio program iz Clevelanda v nedeljo 28. decembra. Bil je silno vesel. Pa napišimo tu, kar nam sporoča Rev. Mihelčič o tem dogodku: "Čenjeno uredništvo: Malo prepozno je, da bi objavili v vašem časopisu ta teden moje poročilo o vašem radio programu, katerega sem prejel jaz zadnjo pedeljo. V nedeljo, 28. decembra, je bilo prvič, da sem mogel vjeti vaš program. Lahko sporočite prihodnjo nedeljo, da je tudi 'Northwest' bil deležen vašega imenitnega slovenskega radio programa. Jaz imam Gray Bar radio in mislim, da sem bil edini, ki sem mogel sprejeti vaš program. Naši ljudje so zelo željni poslušati vaš program. Le škoda, da nimate močnejše postaje. (Op. ured. Da, res je, toda dejstvo, da ste vi, g. župnik, dobili naš program iz Clevelanda v Minnesoto, dokazuje, da je postaja precej "močna." Da bi dobili močnejšo postajo, bi nas veljalo prilne plačila \$5,000 na mesec.) Zelo lepa prilika je za vas, da razširite vaš časopis tu v severni Minnesoti. Pošljite nekaj posebnih števil "Ameriške Domovine," da jih razdam med ljudi. Sedaj je čas. Voščim vam srečno Novo leto. S spoštovanjem—Rev. Fr. Mihelčič."

"Prosperiteta"

Eden naših prijateljev nam pošilja sledeče: Zadnjo sredo sem menjal licenčne številke pri mojem avtomobilu. Delo me je vzelo dobrih pet minut, pa še posteno me je v prste zeblo pri tem. Pa sem pomislil, da je samo v Clevelandu in okolici do 250,000 avtomobilov, torej vzame vsakega avtomobilista pet minut za spremembo licenčne številke, vse skupaj pa 1,250,000 minut ali 20,835 ur, kar znači 868 dni, torej nekako dve leti in četr. Ali ne bi bilo boljše, pravi naš prijatelj, da bi za to delo vsak plačal 5 centov, pa bi zaslužili brezposelni lahko \$125,000 samo s tem, da bi menjali licenčne avto številke? Tako naš prijatelj. Mi ga pa vprašamo, koliko časa je on porabil, da je vse to izračunal. Najeti bi morali tudi računске pregledovalce.

Nove uradnice

Podružnica št. 14 Slovenske ženske zveze v Nottinghamu je izvolila sledeče uradnice za leto 1931: predsednica Frances Rupert, podpredsednica Therese Jancher, tajnica Therese M. Skur, 18216 East Park Drive, blagajničarka Mary Darovec, zapisničarica Matilda Ropret, nadzornice: Ana Korosec, Ana Stupica, Paulina Kapel Sr. Zastavonošinja Uršula Trtnik.

Društvo Ilirija št. 56 SDZ

Društvo Ilirija je na svoji letni seji izvolilo sledeči odbor za leto 1931: Frances Selan, 1074 E. 66th St., predsednica; Frances Turk, podpredsednica; Mary Dolenc, tajnica in blagajničarka, 1237 Addison Rd.; Mary Dolenc, Josephine A. Zalokar, Leona Lukek, nadzornice. Društveni zdravnik dr. J. M. Seliskar.

V Detroitu so začeli z delom v avto tovarnah. Novincev ne rabijo

Detroit, Mich., 3. januarja. Štiri velike avtomobilске tovarne v Detroitu in okolici začnejo z delom v ponedeljek, potem ko so bile zaprte skozi dva tedna. Tisoče ljudi, ki so bili skozi praznike brez dela, bo zopet dobilo delo. Toda to so vsi stari delavci, ki so bili že prej zaposleni pri omenjenih tovarnah. Novincev se ne bo sprejemalo na delo. Fordove tovarne v Detroitu in Dearborn, Mich., kot tudi v 30 raznih drugih mestih, kjer ima Ford Motor Co. svoje delavnice, začnejo z delom v ponedeljek. The Buick Motor Co. odpre v ponedeljek svoje tovarne v Flint, Mich., in 1,000 delavcev, ki so bili tri tedne brez dela, se zopet vrne na delo, poleg onih 3,000, ki so ostali na delu tekom inventuriranja. Vodstvo kompanije naznana, da bo koncem meseca januarja najmanj 10,000 ljudi zopet na delu. Nadalje naznana Chevrolet kompanija, da bo imela konec meseca vseh svojih 30,000 delavcev zopet zaposlenih. Obenem se tudi naznana, da bo Packard Motor Co. in Cadillac Motor Co. začela s polnim poslovanjem v sredini prihodnjega tedna. V teh dveh tovarnah je uslužbenih približno 15,000 delavcev.

Prijazen gost

V soboto nas je obiskal v uredništvu Mr. Ed. Kompare iz So. Chicago. Mr. Ed. Kompare je brat Mr. Ralph Kompare-ta, poznane slovenskega odvetnika. Uredniku je bil kaj ljub ta obisk, kajti z njegovim očetom sta skupno potovala v Ameriko, ko je bil mladi Ed komaj en mesec star.

Banke po vseh državah Unije poročajo, da ljudje hranijo bolj kot prej

Banke v Clevelandu kot tudi po drugih mestih in državah poročajo, da kljub gospodarski depresiji, ki prevladuje skoro povsod v Ameriki, pa se bančne vloge vseeno dvigujejo. Velika banka, The Guardian Trust Co. v Clevelandu, sporoča, da so njene vloge se tekom leta 1930 povečale za \$9,863,408. In skro enako poroča vsaka druga banka, ki posluje v Clevelandu, in ki ima le količjak zaupanja pri ljudeh. Obenem pa poročajo banke, da so tekom preteklega leta posodile veliko manj denarja na zemljišča kot pa leto prej. Ljudje v gospodarski depresiji niso kupovali toliko posestev in hiš kot pred dvema letoma. In da banke dobivajo večje vloške, sta odgovorna dva faktorja: prvič, ker ljudje ne kupujejo hiš, drugi pa, ker se ljudje ne zmenijo za nakup bondov in delnic. Pri teh nakupih so Amerikanci zgubili tisoče milijonov dolarjev, in je danes težko prodati Amerikancu bond. Banke imajo pa tako ogromne svote denarja na razpolago, da ne vedo kam z njim, in so bile radi tega primorane znižati obrestno mero. In kot poroča zvezni kontroler bank, se nahajajo vse prej dobro obstoječe banke v najboljšem položaju.

Stražijo župnišče, da ne zgubijo župnika

Chicago, 3. januarja. — Rev. Kowaleski je bil 20 let župnik katoliške župnije sv. Marije Magdalene. Pred kratkim pa je dobil poziv, da bo prestavljen na drugo faro. Vsa fara ga je iskreno ljubila. In ko so župljani dobili vest, da bo prestavljen, tedaj so se oborožili in obkolili župnišče. Nad 200 oboroženih ljudi se nahaja noč in dan okoli župnišča. Ne pustijo nikogar ven, ne noter. Pravijo, da ne pustijo župnika iz svoje fare. Policija ima neljub položaj v tem slučaju.

Avto nesreča

V soboto zvečer je bil ubit od avtomobila najmlajši sin vdove Terezije Zakrajšek, katere mož, Josip Zakrajšek je umrl pred 7. leti. Albin Zakrajšek, star 9 let, se je peljal v soboto s svojim bratom Josephom v avtomobilu do lekarne na 71. cesti in St. Clair Ave. Ker je brat Joseph pohabljen, je šel mladi bratec preko ceste v lekarno po naročeno blago, da ne bi bilo treba bratu stopiti iz avtomobila, ker je brat pohabljen. Ko se je mladi Albin vračal preko ceste, in je že skoro hotel stopiti v avtomobil, je pa iz 71. ceste privozil drugi avto, ki je dečka podrl in ga na mestu ubil. Vse se je zgodilo tako hitro, kot bi trenil. Voznik nesrečnega avtomobila je iz Californije. Radi zgbue sinkota je družina jako prizadeta. Ranjki je bil učenec farne šole sv. Vida. Pohajal je v tretji razred. Zapuščena mater, tri brate. Družina stanuje na 1053 E. 72nd St. Pogreb se vrši v četrtek jutraj pod vodstvom A. Grdina & Sons. Prizadeti družini naše globoko sožalje!

Pogreb Mrs. Struna

Pogreb Mrs. Struna se vrši v torek dopoldne ob 9. uri v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., iz hiše staršev Joseph in Ana Struna, 1537 E. 172nd St.

Rekordna predstava za faro sv. Vida v nedeljo v S. N. Domu

"Vsi so prihajali." na to pesmico je lahko vsakdo se spomnil sinoči, ko se je vršila predstava naših domačih umetnikov v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. To je bila prireditev, kakoršnje še ne pomni zgodovina Slovenskega Narodnega Doma. Naj povemo ob kratkem: Ob 6. uri popoldne je bil prodan že zadnji rezervirani sedež. Niti ene same vstopnice ni bilo mogoče več dobiti. In pomisliti je treba, da ima dvorana S. N. Doma nad 1,200 rezerviranih sedežev. Pripravljalni odbor je na to začel prodajati stojišča. Naredilo se je v zadnjem trenutku 500 vstopnic. Šle so kot gre sneg v juliju mesecu. In stotine in stotine ljudi se je moralo vrniti domov, ker nikakor niso mogli v dvorano. Od prvega do zadnjega so bili vsi sedeži prodani, in v dvorani je stalo približno 800 ljudi, na balkonu in v orkestru. In kljub tej silni množici—v dvorani je bilo približno 2,000 ljudi, pa je vladal med narodom tako lep red, mir in spodobnost, da smo se čudili temu narodu. Tako dostojni so bili, tako lepega obnašanja, tako mirni, da je človek v resnici ponosen na te naše ljudi, ki so v resnici pokazali svojo kulturo, svoj značaj slovenski. In predstava sama! Ljudje so dobili nekaj, kar je bilo vredno denarja. Carovnja, igra, in končno posnetek slovenskega radio programa, vse se je vršilo brezhibno, v najlepšem redu. Kaj enakega slovenska naselbina v Clevelandu še nikdar doživela ni, nikdar, odkar se nahajajo Slovenci tu. Vsa prireditel je bila od strani vseh igralcev, tako od strani S. N. Doma, časopisa in sicer, popolnoma brezplačna, tako da je šel ves dohodek v korist nove cerkve sv. Vida. Naš narod je v nedeljo pač pokazal, kaj zna in premore. Upamo, da se oglasijo posamezniki z dopisi, kot se bomo tudi na to prireditev še spomnili jutri, ko nam bo preostajalo več prostora.

Bankir mora z drugimi zločinci v ječo

Los Angeles, Cal. 3. januarja. Gilbert Beesemyer, ki je ponesrečil posojilnicam v državi Californiji 8 milijonov dolarjev, je danes zapustil zapore v tem mestu in priklenjen na pet drugih zločincev, je bil odpeljan v St. Quentin zapore. Bankir je bil radi ponesrebe obsojen na 100 let ječe.

Večerna šola

Mnogo rojakov in rojakinj se je izjavilo, da bi se radi učili angleški jezik, ako bi bil učitelj zmožen tudi slovenščine. Slov. soc. klub št. 27 se je odločil, da vpelje večerni pouk v torek in četrtek, od 7. do 9. ure, v prostorih kluba, v poslopiju S. N. D. Učil bo Jos. Šiškovich. Šola se prične v torek 13. januarja ob 7. uri zvečer. Vpisovanje se vrši vsak večer do 9. ure, v prostorih kluba, v S. N. Domu, staro poslopje, soba št. 1.

Seja direktorija

Jutri, v torek, 6. januarja, se vsi seja direktorija S. N. Doma. Ker je na dnevnem redu več važnih zadev, so direktorji vlnudno vabljeni, da se gotovo udeležijo seje. — Tajnik.

"AMERIŠKA DOMOVINA"(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
5117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 3. Mon. Jan., 5th, 1931.

Kako jim ugaja

Pregovor pravi, da vsem ljudem ne morete ustreči brez ozira, kako si prizadevate, da bi ustreigli, in kako poštene namene imate pri svojem prizadevanju. Bodite še toliko prijazni, pošteni, delavni, se bo že dobil kdo, ki vas bo naskočil in povedal vam, da nimate prav. Kaj ne, kolikokrat ste to že izkusili sami v življenju.

No, ena stvar je pa med nami Slovenci, ki vsem ugaja. In to je slovenski radio program, ki je prišel letos v svojo drugo sezono. Tisoče pisem je dobilo vodstvo programa tekom lanske sezone in letošnje. Tisoče in tisoče. Pa brzogave, telefone in special delivery pisma, in to ne samo iz Clevelanda, pač pa iz vseh slovenskih nasebin države Ohio, iz Pennsylvanije, Indiane, West Virginije, Michigana in celo iz New Yorka in daljne Kanade.

In v vseh teh tisočih pismih in brzojavah ni še en sam rojak se pritožil, da mu je žal, ker imamo slovenski radio program. Nasprotno, pritožujejo se, ker ga nimamo dovolj, ura je prekratka, hočejo dve, tri, vsak dan.

Da, če bi bili slovenski trgovci, ki so preskrbeli ta radio program, Rockefellerji, tedaj bi se seveda drugače pomenili z vami po zraku. Najeli bi največje radio postaje, naše najboljše pevske domače uči, glasbenike in druge amaterne umetnike vsak dan za dve uri, da bi vam peli, igrali in godli, da bi se slovenska pesem razširjala od Atlantika do Pacifika.

Tako pa moramo računati s sredstvi, ki so nam na razpolago. Slovenski radio program v letošnji sezoni bo veljal nekako \$7,000.00, raje več kot manj, odvisno je le, koliko časa ga bomo vodili.

Pa dovolj o tem. Naj omenimo nekaj o ljubeznivih pismih, ki jih dobiva vodstvo programa iz vseh krajev raznih držav, kjer prebivajo naši Slovenci in bratje Hrvati. V teh pismih slovenskih in hrvaških radio poslušalcev se zahteva vse mogoče in nemogoče od glasbenega vodstva našega slovenskega radio programa.

Pišejo iz Pennsylvanije: "Lepo vas prosimo, zaigrajte 'Lepa naša domovina.' In zopet iz West Virginije: 'Dajte, pa zaigrajte 'Mara ima črne lase,' in iz Michigana pa: 'Delaj, delaj, dekle pušeljci!'. In iz male premogarske naselbine tam na južnem koncu države Ohio pride zahteva: Za pojte nam 'Delavsko himno.'"

Zopet drugje zahtevajo polke, drugje zopet valčke, tretji hočejo imeti ameriški jazz, nekaj Mažarjev nam je pisalo, da igramo čardaš, par Nemcev nas je prosilo za "Die Wacht am Rhein," in en Španec prosi za "Guadalquivir." Bosanci želijo svoje, Švicarje prosijo za jodlarje, Štajerci zahtevajo svoje popevke, Prekmurci svoje, pravzaprav vsak svoje.

Normalen človek mora takoj sprediti, da je nemogoče ustreči vsem. Saj še našim lastnim ljudem ne moremo ustreči z vsemi zahtevami, kaj šele drugim. Skušamo pa narediti, kar se da. Le pošljite svoje prošnje in želje glede pesmic. Kolikor bo mogoče, bo prišlo na vrsto. Vedeti pa morate, da je treba za vsako pesem vežbe, časa in truda, ker se dobra pesem ne da kar tako iztresiti iz rokava. Treba se je najprvo učiti.

Vseeno, ogromno zanimanje, ki prevladuje pri tisočih naših ljudeh za slovenski radio program, navdušuje slovenske trgovce za nadaljnjo razpošiljanje slovenske pesmi po zraku. Seveda, nismo tako bogati s programom, toda povzročili smo že pri stotisočih osebah drugih narodnosti, da nas občujejo in nam pišejo dnevno, da raje poslušajo slovenski radio program kot vsakega drugega. In to nam je v zadoščenje, da je namreč slovenska pesem in glasba dosegla svoj namen: osvojila si je srca drugih narodnosti, in s tem smo postali poznani vsepovsod, kar nam je pač vsem skupaj v korist.

D O P I S I

Cleveland (Collinwood), O.
—Komaj smo se dobro odpočili od smeha, ki so ga bili povzročili "Cigani," katere nam je priredilo dramatično društvo Adria v korist naših malih, da jih Miklavževa radodarnost ogreva v tem mrzlem času, že je minilo staro leto in nastopili smo novo. Tudi v tem novem letu 1931 bosta dramatično društvo Adria in pevski zbor Ilirija nam oskrbovala zabavo in razvedrilo.

Prva prireditel, katero priredi Ilirija, je zabavni večer 11. januarja v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Ker se bo te prireditve udeležilo tudi pevsko društvo Zvon iz Newburga, se lahko reče, da bo ta večer zabava, katera bo presegala vse prireditve teh vrst. Kako se za bava med seboj približno 80 pevcev in pevk je pa že toliko

Kdo bi zmerom tužen bil, to ne more biti; Bog mi pamet je delil; tužnost razpodi.

Druga prireditel, bo tudi pevskega zbora Ilirija, to bo pa na 15. februarja. To bo zopet nekaj takega, kar še ni bilo v Collinwoodu. Pri tej predstavi bo pevski zbor Ilirija vpriporil krasno Jos. Lavtizarjevo spevoigro "Darinka" v originalu, kakor jo je komponist in založnik izdal, brez prenejanja, kar se tako rado dogaja pri nas v Clevelandu. Tudi pri tej prireditvi naj bi ne manjkalo nobenega zavednega slovenskega rojaka, ker tukaj ne gre za sebične ali dobičkanosne namene, ampak za obstojo slovenske zavednosti med ameriški Slovenci.

F. Debeljak.

Iz Bele Ljubljane.—Dne 21. decembra so članice Slovenske Ženske Zveze št. 14 priredile lepo božičnico ter lepo igro "Čarovnica." Naši igralci so prav fino izvršili svoje vloge. Petra je igral Mr. Ogrin, ki je svojo vlogo mojstrsko rešil. Tudi Barba v osebi Mrs. Kastelic je bila na mestu. Režika in Martin, v osehah Stefančič in Globokar, sta bila kot ustvarjena za te vloge. Kalin, Mr. Kausček, je bil res kot pravi župan, njegov sin Štefan, katerega je igral Mr. Virant, je bil v vlogi dober in izkazal se je res za pravega junaka. Stara Jera, kočarica, ki jo je igrala Mrs. Ropret, nam je dala veliko zabave in smeha, kot res prava čarovnica. Anica, njena vnukinja, Miss Mary Oražem, je res tako lepo in prijetno igrala, da je marsikomu privabila solze v oči. Adam, v osebi Mr. Zagarja, nam je pokazal, da je dober gospodar, in Liza, njego-

va žena, Mrs. Kati Roberts, nam je povedala vse novice in je svojo vlogo dobro izpeljala. Janez, hlapec, je bil pa naš Pavel Česen, ki je svojo vlogo tako fino rešil, da smo bili vsi zadovoljni z njim. (Pa ne smete misliti, da je res tak lenuh, kot se je predstavljal na odru.) — Dorka—Miss Kovačič, Zofka—Miss Strnad, sta bili res pravi slovenski dekleti, in ne nista dali zapeljati. Katra, v osebi Mrs. Globokar, je jako ugajala. Marko—Mr. Gombač in Andrej—Mr. Sešek sta bila pa res boječa, kot je vloga zahtevala.

Med dejanji je lepo igrala na klavir Miss Mary Yanchar in z Molly Yanchar sta zapeli več krasnih pesmic. Upam, da je bilo občinstvo zadovoljno in zahvaljujem se vsem, ki so kaj pripomogli k lepi prireditvi, posebno pa predsednici Mrs. Frances Rupert, naši ljubljanski teti, ki je veliko žrtvovala, da se je vse lepo izvršilo. Lepa hvala tudi Ljubljanskemu klubu, ki nam je daroval \$10.00 za darila otrok.

Tudi naše kuharice so se požurile, da so nam fino postregle. Lepo se zahvaljujemo tudi Mr. L. Somraku in Mrs. F. Stupica, ki sta veliko pomagala pri prireditvi. Miss Strnad, naša "Miss Ljubljana 1929," nam je pa skuhalo zelje in žgančke, katerih se je naš Ralph Danilo jako veselil. Ne vem pa, če jih je kaj dobil ali ne, kar njega vprašajte.

Hvala lepa vsem igralcem in vsem, ki so nas obiskali na tej prireditvi. Želim vsem članicam S. Z. Z. in ostalim Slovincem in Slovenkam veselo novo leto 1931, posebno pa vam, ki bivate v naši beli Ljubljani.

Mrs. Theresa Škur,
Ljubljanska županja.**LOV NA POLHE**

(Jaka Debevec)

Takoj od kraja moram povedati, da polhov nisem lovil v Kanadi, in da ta lov ne bo obsegal stoštrideset kolon in petdeset nadaljevanj, ampak nekaj manj, da ne bo koga oplašilo.

Pred nedavnim časom je zapisal Tone Grdina pametno idejo, da bi dobil žive polhe iz stare domovine in jih spustil v ohitske gozdove, da bi se zaredili. Živča bi imeli dovolj in neskončno veselja bi imeli naši lovci jeseni z lovom na polhe. Ampak kaj bi naše ženske rekly k temu? Saj se je tudi na Grdinovo idejo takoj oglasila Mrs. Kic in je takoj odločno izjavila, da če bomo polhe importirali, da si one lastijo vso pravico in patent na ta lov, ker če bi moške pustile na polhe, bi jih ne bilo nobeno noč doma, ker imajo polhi to slabo navado, da se ne vjamejo v past podnevi, ampak samo ponoči.

In pa tega se boje, da bi morale potem vsak dan kuhati samo žgance, ker niso pečeni polhi nikjer tako dobri, kot če se jih dene na žgance mesto ocvirkov in pravijo, da človeku neznanosko dobro stori, ko smukne polh doli po grlu. To pripovedujejo drugi, ker jaz nisem se pokusil polha, dasi sem jih šel lovit, ker je moj želodec lahko prenesel repo in krompir in žgance in blince in kolerabo, polhov pa ne.

Kdor se je enkrat udeležil poljšega lova, ta ni imel obstanke doma noben večer več, dokler je trajal ta lov. To mi bo marsikdo potrdil in če povem, da je šel—Lojze Strnad lansko leto v staro domovino samo radi tega, da je šel lovit polhe, potem veste, kaj se to pravi.

V meniševskih gozdovih je bilo polhov od sile veliko, akoravno so jih vsako leto polovili na tisoče, jih najbrže še danes ni zmanjkalo. Če je bil človek spreten in je vedel za žlambore in brezdna, kjer so se polhi držali, jih je vjel po 200 in več en sam večer.

Pa niso bili polhi dobri samo za na žgance, naši očetje in stari očetje so porabili poljšo kožo

tudi za kape, ki so bile jako gorde in poceni. Kot vemo, so nosili polšje kape uporniki, ki so se borili za "staro pravdo" in so se po teh kapah poznali med seboj.

Med starimi ljudmi je bila vera, da je imel vrhovno oblast čez vse polhe — hudič, ki jih je pasel in gonil iz enega kraja v drugega, kjer je bila boljša paša zanje. Tako gre beseda, da nekega brodarja, ki je prevažal ljudi čez Kolpo v svojem čolnu, je neke noči nekdo poklical, da ga prepelje. Brodar ustane in gre iz svoje lesene kočice, da prepele iz nočnega popotnika čez reko. Toda nikogar ni bilo pred kočo. V tem pa se oglasi glas od nasprotnega brega, naj vesla brodar s čolnom čez, da ga prepelje na to stran. Brodar uboga in vesla preko vode. Komaj pa pristane čoln na nasprotnem bregu, se xsuje v čoln na tisoče malih živalic, da je kar gomazelo v čolnu. Spoznal je, da so to sami polhi. Nazadnje pa stopi v čoln sam general peklenske vojske, z velikim bičem v roki, ki se vsede v zadnji konec čolna in zarenči čolnarju, da odrine od kraja.

Razume se, da so brodarju vstali lasje pokonci, da mu je kučma padla z glave v vodo in vroč mu je bilo, da je vse od njega lilo. Kakor je pozneje pripovedoval, sam ni vedel, kako je privesal čoln preko reke, samo to se spominja, da se je, ko je čoln pristal na bregu, vsula žival iz čolna na breg, za njo pa je stopil hudič, ki je počil z bičem in vsa ekspedicija se je vsula gori po bregu in se izgubila v gozd. Za njo pa ni ostalo drugega kot smrad po žveplu. Brodar je planil v svojo kočo in se začel škropiti z blagoslovljeno vodo in se križal na vse pretege, da ne bi ostalo na njem kaj od satanovega smradu.

Pa naj pase polhe že hudič ali ne, dobri so in lov na nje je zabaven in privlačen, da je kaj.

Neke jeseni sem bil doma za en teden, pa me povabi sosed in

krojaški mojster Matevž Zalar, da bi šla lovit polhe. Rekel je, da je dobil dosti pasti pri Krznarjevih in Rubčih in da meni ni potreba ničesar jemati seboj, kot morda kak krompir, da si ga bomo pekli ponoči. Rad sem pristal na povabilo in smo se odpravili: Mojster krojač, njegov pomočnik Jakob Poje, ki je sedaj v Clevelandu menda, in jaz.

Nihče od nas treh ni imel kakke predskušnje o tem lovu, in zmenili smo se, da se bomo ravnali po ustnem izročilu starih, izkušenih lovecev, ki so že marsikateremu polhu zavili vrat. Napotimo se v Pretržje, dobro urodo hoda od naše vasi, kjer je rasla bukev in je bilo dovolj žira, torej brez polha ne bo. Sredi popoldneva smo bili že na mestu in smo si izbrali prostor, kjer bomo taborili, potem smo pa vzele iz vreče pasti in škrlinčice, v katere se lovi polhe.

Mojster Zalar je vsako škrlinčico najprej namazal z laškim oljem, del notri kos rožiča ali napol gnilo hruško, napel vmetel in nataknil škrlinčico na precej dolgo palico. Ko je bil gotov z vsemi škrlinčicami, smo jih pobrali in jih šli nastavljati po gozdu. Kjer je bil kak star bukov štor, ki je bil obrasčen z vejami, smo prislonili škrlinčico in si zapomnili kraj, da bomo vedeli pozneje zanje. Nastavili smo jih v velikem krogu okrog taborišča, da ne bo treba iti preveč daleč pobirat, potem pa smo šli nazaj k našemu taborišču. Zakurili smo si prijazen ogenj in ko se je napravila zadostna žerjavica, smo pometali vanjo krompir. Ko smo povžili krompir, je bila že trda tema, zato smo nametali novih drv na ogenj in posedli okrog njega.

Mojster Zalar je znal nešteto raznih pripovedk od strahov, od copernic in drugih stvari in nama jih je začel pripovedovati, da sem kmalu začel gledati okrog sebe, od kje se bo prikazal kak mrtvak brez glave, ali pa če bo završela copernica preko vrhov dreves. Kmalu pa smo začeli od škrlinčic sem žalostne glasove: o, jej, — o, jej, znamenje, da je že polha zgrabila zmet za vrat. Šli smo takoj za glasom, sneli škrlinčico in vzele ven polha, ki je bil še živ. Pri tem je bilo treba velike previdnosti, kajti če nisi bil previden, ti je zasadil polh svoje ostre zobe v prst, da se je takoj kri pokazala.

Tako sem se hotel tudi jaz izkazati spretnega loveca. Snel sem škrlinčico, odprl vmet, ki je držala polha za vrat in lepo galantno prijel polha za zadnji nogi. Komaj pa je bil polh prost, pa je nehvaležnež zasadil svoje zobe v moj prst, da sem zavpil in otresel z roko, da je odletel polh v goščavo. Potem me je pa mojster Zalar podučil, da moram zgrabiti polha za vrat z eno roko, z drugo pa za zadnje noge, pa malo nategniti, kakor čevljar dreto, pa bo po polhu.

Prvi obhod nam je že prinesel dober plen. Potem smo se pa zmenili, da bomo šli pogledat okrog škrlinčice vsake dve uri in sicer se bomo menjali: dva bosta spala pri ognju, eden bo šel pa po polhe. Tisti, ki bo polhe pobiral, mora tudi paziti na ogenj, da ne bo mrz.

Okrog polnoči je bila moja vrsta, da grem pogledat za polhi. Pod hašim taboriščem je bila velika dolina in okrog doline so bile nastavljenе pasti. Grem od škrlinčice do škrlinčice in pobiram polhe ven. Skoro v vsaki je bil kak sivček, kateremu sem z največjim veseljem pomagal na drugi svet in jih metal v vrečo. Ko sem bil s pobiranjem gotov, se napotim proti ognju, za katerega sem dobro vedel smer, kje se nahaja. Hodim in hodim, pa se naenkrat znajdem na mestu, kjer sem začel pobirati polhe iz škrlinčic. Obrnem se nazaj in zopet lomastim po suhih vejah, čez skale in šture, in zopet se znajdem na istem mestu. "Morda sem se malo zmotil, bom šel pa v drugo stran," si mislim in se napotim

nazaj. Seve, luči nisem imel nobene, toda noč je bila toliko svetla, da sem lahko razločeval drevesa in bukve, na katerih so bile prislone past. Hodim in hodim, pa vedno sem prišel na isti prostor. Tako sem menda tisto dolino obkrožil najmanj petkrat in nikakor nisem mogel iz nje. Postajalo mi je vroče, od hoje in strahu, ker sem se naenkrat domislil: kaj pa, če me copernice nosijo? In takrat mi je pa zagomazelo po hrbtu in sem naenkrat čutil sedem milijonov mravelj lezti po hrbtu in nisem mogel drugače, pa sem zaklical oba tovariša na pomaganeje.

"Kaj pa štramaš po dolini!" se oglasi od ognja mojster Zalar. Po glasu sem spoznal, da se nahajam komaj sto korakov od ognja in planil sem kar vprek čez vse gori po bregu in sem bil pri ognju v dveh minutah.

"Kje imaš pa polhe?" me vprašata tovariša. "Tukaj," sem hotel reči, pa vidim, da vreče s polhi ni nikjer. Sam ne vem, kedar sem jo zgubil ali proč vrget. Tudi brez klobuka sem prišel k ognju, kar pa ni nič čudnega, ko sem prašil gori po bregu do ognja. Povedal sem jima, kako so me copernice nosile po dolini in oba sta mi pritrdila, da je moralo biti res tako. Ker takrat smo vsi močno verjeli v copernice, menda bolj kot v svojo odrešenje. In to tudi vem, da tisto noč nismo šli več polhov pobirat, dokler se ni zdanilo. Šele zjutraj smo jih pobrali in nesli domov lep plen.

Še parkrat sem šel potem lovit polhe, pa sem vedno tako gledal, da jih je ponoči kdo drugi pobiral iz pasti, jaz sem pa ostal pri ognju in pekel krompir.

Vse take stvari nas čakajo, kadar dobimo importirane jugoslovanske polhe v našo Ohio in prav radoveden sem, kako jih bodo naše ženske lovile, ki se sedaj toliko ustijo, kako jih bodo.

NOBENEGA JADRA VEČ NA KASPISKEM MORJU

Astrahan je središče ruskega ribištva. — Kraj sam je nezdrav, brez kanalizacije, okužen z malarijo. A ribe uspevajo! Volga prinaša s svoje nad 3,000 km dolge poti toliko hranilnih snovi v Kaspiško morje, da so nastala v njem nepregledno bogata ribja lovišča. In kakšne ribe! Naše gorske postrvi se zde v primeri z njimi kakor usnje. Sovjeti so imeli torej dovolj razloga, da so — kakor vse drugo — tudi ribolov socializirali. Ribiči so odgovorili s pasivno rezistenco, sovjetska policija pa je poslegla po terorju. Razmere so danes take-le:

Vsak ribič mora oddati vladi vse, kar ujame; niti rib za domačo porabo ne sme pridržati, marveč si mora ribe, če jih hoče jesti, kupiti od vlade. Rib prekaževati ali nasoliti nikakor ne sme! Nadzorstvo G. P. U. je ceizprošno, dasi ji mro ljudje za malarijo, kakor bi cepale muhe. Kakor hitro se iz kake borne ribiške kočice prikaže dim, se takoj pojavi stražnik in voha po vseh kotih. Da ne bi mogli skrivoma soliti rib, je vlada sol za ribiče strogo racionalizirala. Zato pa tudi na Kaspiškem morju ni videti nobenega jadra več. Ribiška brodovlja leže zasidrana v močvirjih Volginega ustja. Zvečer pojo ribiči kalmiške pesmi o lepem, svobodnem življenju ...

PEPEL KOT GNOJILO

Za vrtnarstvo pepel od pre-moga sicer ni poraben, vendar je dober za ilovnata tla, če ga presejemo. Za to je zdaj pozimi najbolj primeren čas. Zemljo, kamor smo čez zimo stresali pepel od pre-moga, treba potem spomladati dobro prekopati in pognojiti še z navadnim gnojem. Za sadno drevje je tako gnojenje priporočljivo tam, kjer je zemlja močno ilovnata in zelo težka.

Če vrjamate, al' pa ne.

V teh slabih časih si mora znat človek pomagati, jaz sem si že in sem za noveletne praznike prišel prav poceni skozi. Na starega leta dan mi je prinesel Jernej Knaus par ducatov krvavic, pri šepicovih sem dobil pa par sežnjev mesenih. No novega leta dan sva šla s Knausom pa v Newburg (da ni bilo treba doma kuhati). Naslonila sva se malo v Narodnem domu, šla preko ceste k Bradačevim in ostala za večerjo pri Sirkovih na 82. cesti. Jernej se bolj spominja kot jaz in mi je drugi dan povedal, da sva pri Sirkovih jedla suhe klobase. Če sva jih res, hvala lepa. Ampak to pa vem, da imajo v Newburgu strašno močnega ohajčana. — Povečerkvala sva pri Knausovih (mrzlo meso z jeshihom in oljem) in priznati moram, da mama Knausova dobro vedo, kaj paše na ohajčana. Tako sem doma prihranil eno kosilo in eno večerjo, pa dobil mesto teh — mačka in pa (kakopa) razne lepe in koristne nasvete — za hišo in dom. O, jej!

Tukaj je eno noveletno voščilo našim mlatičem:

"Halo mlatiči! Ali ste že vse premlatili? V začetku vam je šlo bolj slabo, ker ste skoro dva tedna mlatili brez ročnikov, potem šele se je Tone Eršte domislil, da v Terbanjski dolini ne mlatijo brez ročnikov. Svetujem vam, da bi mlatili počasi, da bo dlje lušno in kadar boste gabro-ve cepce izrabili, pa drenovih narezite. V starem kraju je bilo tudi tako: čim dlje smo mlatili, bolj prijetno je bilo, posebno če so bila dekleta zraven, bilo je dosti smeha, pa brez — greha. Najbolj me ima firbec, kaj je s tisto novo moderno hišo, ki jo boste z najbolj škopo pokrili. Ti Tone s Čateža, priden bodi in ne smeš biti čez Jakatovo kolono, da ti ne bo katera žanjica ali terica las populila. Ker ta kolona mora biti, kakor mora biti tobak za dedce, čeprav soli ni pri hiši. Pozdrav vsem, ki radi berejo to kolono. — Rozi.

Najbolj se mi je pa dopadlo, ko je zadnjič nekdo zapisal oziroma iznašel nov izraz za našo slovensko žolco. Pogrnul jo je, da se temu pravi "svinjski ajskrim." Če jo je kdo zadel, ta jo je!

Iz Bedforda mi je pisala prijateljica, da jo je tudi tam nekdo pogrnul. Sedaj, ko se bolj slabo dela in je težka za tobak, pa jo je neki rojak pogrnul tako, da si prinese iz kleti en kvort ohajčana, notri zdrobi eno cigareto, pa ima užitek kot bi kadil in pije obenem. Na ta način tudi veliko manj zakadi. So iznajdljivi naši rojaki.

Zadnjič sta se srečali pred našo banko dve prijateljici in ko sta v naglici obrali nekaj prijateljce, se ena domislila: "Maruša, pa si že slišala, kaj se je ongavi špeluci zadnjo soboto zgodilo?"

"Nak, nisem slišala. Lepo te prosim, dajno povedati, saj se lahko zaneses, da ne bom nikomur povedala."

"Včas, policman jo je kar izpred oltarja odpeljal."

"Ježestanja o Marička pomagaj, pa res? Saj sem vedno rekla, da ni ta prava. Pa kaj je vendar napravila?"

"O, nič ni napravila — policman jo je za ženo vzel."

K Balantičkovim so prišli gosti, ki so sedeli in sedeli in se kar niso mogli odpraviti. Ko je Balantičku že pošlo potrpljenje, je ponudil gostom cigare, češ: "Prosim, vzemite vsak eno cigaro, po poti se takale reč dobro prilježe."

MASARYK O ŽIVLJENJU IN STARANJU

Predsedniku Českoslovaške republike, g. Masaryku, se čisto čudi svet, da je do take starosti ohranil telesno in duševno čilost in sveže delovne sile. Saj je hodil vse življenje po zelo trdih in strmih potih in se ni štedil. Marsikoga drugega bi bili njegovi napori zgodaj strli, njegajo niso, pripoveduje sam v almanahu "Kmen," ki je te dni izšel v Pragi.

Za predsednika Masaryka, — tako pripoveduje v "Kmenu," — je bilo največje iznenađenje, ko se je vrnil v osvojen domovino in videl, kako zelo so se skoro vsi njegovi vrstniki postarali. Sam je bil za časa vojne v največjem vrstincu dogodkov, ki jim je sledil z napeto pozornostjo in enostavno pozabil, da čas poteka. Šele postaranost njegovih vrstnikov ga je spomnila na to. Predsednik Masaryk je mnenja, da se ljudje zato tako hitro starajo, ker nimajo dela ali pa ne ljubijo do dela. Ideal vsakega človeka bi moral biti, da bi stal in se čutil sredi ljudi kakor star, močan hrast med šibkim lesjem. Hrastu niti veličina, niti starost ne zabranjajo, da ne bi vsako leto znova vrstel in cvetel. Zato človek ne bi smel skrbeti samo za to, da bi si življenje podaljšal, marveč tudi za to, da mu da vsebino, svršč in tako doseže, da tudi v starosti še krepko živi in dela, cvete in prinaša sad. Tudi v starosti človek ne sme položiti rok križem.

Življenje ocenjujemo preveč enostransko. Mnogo ljudi se boji smrti in vse store, da bi si podaljšali življenje, ne skrbijo za to, da bi ga napolnili s koristnim delom, da bi izkoristili svojo veličino in možnosti. V bistvu živi večina ljudi polovično življenje brez vsebine, brez ljubezni in radosti. V premišljevanju in naravni disciplini je kos večnega življenja.

Masaryk je nekoč — pač pod vtisom neke slike — sanjal tole: Videl je, kako nad zlato polovino morja plava angel z uro v roki. Od časa do časa je kani la iz ure kaplja v brezdane morske globine in angel je rekel: "Zopet je potekel trenotek." To je predsednika Masaryka vedno spominjalo, da čas hiti in da je treba marno delati in izkoristiti vsak trenotek vse do svoje smrti.

Naravno je, da mora človek skrbeti tudi za to, da bi dolgo živel. Sto let ne bi morala biti nobena posebna umetnost. Toda to se ne da doseči z nekimi umetnimi sredstvi. Rasti na zdravem zraku in solncu, po pameti jesti in piti, ne pretiravati v spolnem življenju, delati z mišicami in možgani, imeti skrbni in določene cilje, — to je ves recept za podaljšanje življenja. Ne starati se, ne pomeni samo, da se ohranimo, marveč da stalno rastemo in cvetimo. Vsako leto se mora človek na lestvi življenja povzpeti malo višje.

Slednjic je predsednik Masaryk dodal nekoliko besed o tem, kako se ravna sam: "Sam pazim na to, v koliko se staram, nadzorujem svoje duševne sposobnosti, spomin, moč, kombinacije in vse ostalo. Ako opazim, da izgubljam katero izmed glavnih sposobnosti, takoj napravim mesto drugim, mlajšim, sposobnejšim."

SEVERO-AMERIŠKI INDIJANCI

Ameriški učenjak William Atherton je objavil v reviji "Current History" zanimivo razpravo o severoameriških Indijancih, v kateri pravi med drugim:

"Velika množina današnjih Indijancev je delamrznar, izredno uboga in se radi tega slabo hrani. Procentualno umrje na leti sedemkrat več Indijancev kakor belih. Umrljivost dojenčkov je pri Indijancih dvakrat večja kakor pri belih.

Ko so prišli beli v Ameriko, so bili domačini redko raztreseni po vsej celini. Mnogi izmed njih so živeli nomadsko življenje in so se hranili z divjačino in ribami. Nekateri so gojili tudi poljedelstvo. Očividno pa so bila živila, ki so jih Indijanci pridobili potom poljedelstva ali lova, nezadostna, da bi pripomogla naraščanju in razširjanju indijanskega prebivalstva.

Indijanci so dali svetu nekatere dragocene produkte. Prvim belokozcem, ki so prišli z njimi v dotiko, so razodeli skrivnost o tobaku, ki so ga oni že kadili v pipah. Skoro čez noč se je to udomačilo tudi pri Evropejcih. Tudi za krompir se imamo, kakor znano, zahvaliti Indijancem, ravno tako tudi za koruzo.

Kljub visoki umrljivosti pa vendarle Indijanci počasi naraščajo po številu, zakaj število rojstev je pri njih za 50% večje, kakor pri belih. V zadnjih 20 letih se je njih število vsako leto povprečno povečalo za 2,000, in danes znaša število Indijancev v Združenih državah Severne Amerike že 355.000. Dvomljivo je, ali je sploh kdaj poprej bilo v Ameriki toliko Indijancev.

Vsak Indijanec je, dokler ga oficijelno ne izjavijo za "kompetentnega," varovanec vlade. Ti varovanci so razdeljeni v 193 plemen, ki govorijo 58 jezikov, in žive na 200 rezervacijah v 26 državah. Največ Indijancev, ki so varovanci vlade, je v državi Oklahoma, namreč 120.000. Sledijo Arizona z 49.000, Južna Dakota s 23.000, Nova Mehika z 22.000, Kalifornija z 19.000, Minnesota s 15.000, Montana in Washington s 13.000 itd.

Nekateri indijanski rodovi posedujejo bogata zemljišča. 2.229 Osage-Indijancev v Okla-

homi zasluži pri svojih zemljiščih toliko, da znaša povprečno na glavo letno 10.000 dol. Mnogi rodovi posedujejo še danes rudnike cinka in svinca. Indijanci v Oregonu in Washingtonu imajo v svoji posesti bogate gozdove.

S tem pa ni rečeno, da so Indijanci bogato ljudstvo, kajti zgoraj omenjeno bogastvo se tiče le manjšine Indijancev. Velika večina pa živi na malo vrednih rezervacijah, in so tako revni, da skoro vedno stradajo.

Vlada Združenih držav da letno 20 milijonov dolarjev za okrog 200.000 podpore potrebnih Indijancev. Trudi se, da bi Indijance pripravila do tega, da bi zapustili rezervacije in se pomestili z belim prebivalstvom. Manj nego polovica indijanskih otrok poseja že šole, ki so urejene le za pouk Indijancev, vsi ostali pa obiskujejo že šole belih. Vlada upa, da bo sedaj odraslojo indijanska generacija tako vzgojena, da bo lahko prevzela tudi poklice, ki jih do sedaj opravljajo samo belci.

Radio darila

Slovenski trgovci, ki so preskrbeli slovenski radio program, ki našim rojakom tako sijajno ugaja, bodo dali tudi lepa darila vsem onim, ki se preskrbijo s tiketi, katere dobite naprodaj pri vsakem trgovcu, ki prispeva za radio program. Namen prodaje teh tiketov je, da se pomaga k izpolnitvi radio programa. Dolej je prodanih že lepo število tiketov, toda potrebujemo jih še najmanj 5.000, da se jih prodaja. Prodajalci dobijo 20 procentov provizije. Nagrade so: zastojni tovanje v staro domovino, radio aparat, vreden \$500, cekini, pohištvo, naročnina, zlate ure in enako. Prosimo vas, da sežete po teh tiketih in pomagajte slovenskemu radio programu. Kakor hitro bodo tiketi prodani, se bodo označila imena dobiteljev po radio.

Anton Novačan:

NAŠA VAS

Rul je kralj, Rul je vladar. Njegov žabji spomin bi znal naštetiti vse stare prednike, ki so kraljevali v Čučji mlaki. Rul je že star, pa še ne misli na smrt. Krepak in debel je, bradavičast in brkast, vpludnega obnašanja in votlega glasu. Malo govori, še manj misli, debelo gleda in veliko žre. Kakor vsi kralji, se tudi on zmirom praznično oblači in kjerkoli se pokaže, vedo njegove žabe, da je kralj. Kadar zaplava na spreho, se mu žabe spoštljivo in molče umaknejo, priklonijo se mu v vodi, kar je zelo smešno. Zakaj postavijo se takorekoč na glavo in mencajo s kraki in govorijo: "Rega, naš kralj Rul!" Rul pa zadovoljno zagodrnja in plava kraljevsko po svojem kraljestvu. Vse vidi, dela se vsaj, kakor da bi vse videl. Nadzoruje jajca, sodi v pravdah, kadar se sporečejo žabe med seboj, kar se zgodi prav često, četudi je žabji rod prej hladne, kakor vroče krvi. Drugih opravkov nima, za prihodnost si ne beli glavč. To breme nosi njegov državnik, modri Rega, star, gospod, ki je prišel do veljave edino zaradi svoje modrosti. Zgodilo se je namreč, da so mladanske vode zanesle v mlake veliko ščuko, ki je hotela požreti vse žabe. Dva dni je razsajala po mlaki in ves žabji trušč je ni mogel pregnati. Pretil je pogin. Tedaj pa je pristopil k Rulu modri Rega in dejal: "Rega, ščuka nas zatre. Rešimo se! Ukaži, da izplavamo na kopno." Kralj je poslušal in ukazal splavati na suho. Vse žabe so se zgnetle na bregu, tri dolge dni so čakale. Vode so se odtekle, odnesle so poskakal v mlako. Rega je Rul odlikoval. Temu je že davno in Rul je še zmirom mogočen.

Rul je mogočen, mogočnejša njegova žena, kraljica Rula. — Rula je žena, Rula je žaba. Ljubi svojega moža nad vse in kaj rada ga gladi po stegnih. Ljubosumna je nanj, zato ima večje oči; zmirom jih napenja, zmirom pazi na moža, da se ne bi spozabil v kakem kotu. Zmirom plava za njim, rega in ga prosi ljubezni. Rul pa je lahkoživec in pri večernem regljanju rad poški po svojih podložnicah. Včasih se mu celo posreči, da se umakne pozornim očem svoje ženske in opravi in užije skrito ljubezen. Toda gorje mu, ako pridejo njegovi grehi na dan! Cela Čučja mlaka vpije, Rula najbolj. Rul se tedaj skriva v blatnem gradu in s strahom pričakuje upora. Poslušaj jok svoje družice in mrmanje nezadovoljnejšev. Rega jih miri, dokler jih ne umiri. In potem potirka na kraljevska vrata: "Rega, kraljica je žalostna, rega! Rul, poboljšaj se, ali boš?" Rul odgovarja: "Rega, bom!" In zleze v vodo. Rula mu odpusti in pristavi: "Rega, samo tokrat še!" Rul pa odgovori: "Rega, skušnjava me je premagala." Rula pozabi in vse je dobro.

Iz tega se vidi, da je Rul pravi kralj, Rula prava kraljica, Čučja mlaka resnično kraljestvo. Življenje v njej teče enolično in brez napredka. Dan je podoben dnevu, noč noči, in žabe živijo lepo. Mušji lov, večerno regljanje, množenje svojega plemena, to so edini opravki teh blaženih, ki imajo v Čučji mlaki tako krasno kraljestvo.

Ampak nobeno kraljestvo ni brez velikih praznikov, tistih velikih praznikov, ki se jih veselijo otroci zavojev novosti, stari zavojev spominov in davnih šeg, kralji pa zategadelj, ker se z vero podanikov utrdijo njih prestoli. Tudi žabje kraljestvo ima svoj veliki praznik v letu. To je praz-

nik Svetlega molka. Obhajajo ga vsako spomlad na čast spomladanskim vodam, ki izstopijo po dolgem deževanju in se belo razlijejo, in zazeleni vse naloge, napove kralj Rul praznik Svetlega molka. Vsa mlaka splava na površje, mirno obstane vsaka žaba na zeleni gladini in se čudi belemu svetu. Vse se svetijo v oranžnem blešku, kobacajo pobožno semtertja in molčijo — nobena ne zarega, ne črhne, ne zagrga. Kajti taka je postava, da bi se smrtno pregrešila vsaka žaba, ki bi se drznila zagregati. Kralj Rul bi jo neusmiljeno preganjal in vse žabe bi mu pomagale, dokler ne bi uničili grešnice.

Se vsako leto svojega dolgega vladanja je obhajal kralj Rul s svojim zvestim ljudstvom praznik Svetlega molka v najlepšem redu; pripetila se ni nobena nesreča. Zato ni bil prav nič v skrbeh, ko mu je snoči modri Rega naznanil, da napoči jutri dan Svetlega molka. Splezala sta na jelšino korenino in se pogovarjala bolj tiho kakor na glas. Rul je od časa do časa pomolil svojo debelo glavo na zrak, pri treval modrim nasvetom svojega svetovalca in dobrovoljno zagregal, ko je Rega končal svoj govor. Odredila sta, da se naj vrši vse po starem, praznik Svetlega molka naj se obhaja svečano kakor vsako leto. Rega je nato odplaval in naznanil po vsem kraljestvu, da bi se pripravilo verno ljudstvo na praznik. Koj je zadonel po vsej mlaki radostni hrušč, mlado in staro se je radostno vznemirilo. Milovodne žabe so umivale svoje široke glave, spletale si takorekoč lase, hihitale poredno in nagajivo. Mladeniči so čistili mrene na nogah in rokah, gladili svoje zelene oklepe in prepevali junaška regljanja. Matere so se podvzvale krog svojih malih, ki so neubogljivo migali z repom in otroško zavijali. Stari resni žabjeki pa so utrjevali sluznata jajca novega zaroda, da jih ne odrta kak nočni pišč. Počasi so plavali semtertja, v gručah ali posamez, zadovoljno kramljuje z votlimi, važnimi glasovi.

Rul je še zmirom sedel na jelšini korenini in zrl nepremično v vodo. Poslušal je radostno kvakanje, ki je prihajalo od vseh strani njegovega kraljestva, opazoval je nemirno beganje svojega ljudstva, ki se je s tako vne-mo pripravljalo na praznik. Noč se je bila že storila nad mlako, hladna pomladna noč in njeni krotki vetrovi so lahko zavalovali temno gladino. Jelševje je šuštel pravilčno, sladko, nagibalo se je k vodi in zakrilo s svojo senco vodno zrcalo nečimerni zvezdi, ki se je hotela v mlaki ogledati. Rul se je zamislil v tiste site misli, ki po žabje kobacajo druga vrh druge, in ki nočejo povedati ničesar, nobene želje, nobenega hrepenenja. To so misli dolgega časa, ki se prej ali slej polastijo vsakega bitja, ki je hotelo kraljevati ali kraljuje nad čimerkoli. Golazile so po njegovi kraljevski glavi in se zgostile v črno slutnjo, ki je nenkrat pretresla njegovo srce. Rulu se je zdelo, da mu jelša, ki se skrivnostno nagiblje k vodi, odkriva s svojim nerazumljivim šepetom črno usodo, tako preteče je šumela z listjem. Strah je prevzel njegovo kraljevsko srce in že je hotel, da švigne v svoje varno zavetje. Toda, ko se je okrenil, je ozrl svojo Rulo, ki ga je gledala z ostrimi, ljubosumnimi očmi.

"Kam si se spet zagledal, moj Rul? Katera ima krake po tvoji volji?"

"Nikamor, Rula!" je odgovoril kralj iz globokega grla, a nji se je zdelo, da je zaničljivo zakvakal.

"Oh," je vzdihnila, ti nenasi- neč, "kdaj bo moje srce mirno zaradi tebe." Glej, nikoli ne morem biti vesela, in nočoj pred velikim praznikom bi se rada veselila z ljudstvom, malo poregljala, malo pokvakala, ko bi se ne bala za tebe. Ušel bi mi zopet nekam, zd se mi, da ti je ti-

sta pikasta po volji. Povej, ali je nisi danes malo osmeglil, ko si igral po mlaki?"

"Nič je nisem smeglil," je povedal Rul in nevoljno skočil v vodo. Plaval je nekolikrat od severa do juga po svojem kraljestvu, Rula je plavala za njim. In ko je zlezel v svoj grad, je zleza za njim in ga vso noč pestila in davila, da je težko čakal belega dne.

In ko je napočil beli dan, je prišel k Rulu modri Rega in mu dejal: "Zunaj je beli dan. Vse svetlo, belo: vode mirne, veter jih ne valovi. Jelše ne vihrajo, niso se stresale rose. V kraljestvu mir in red, nabeneja prepira ni med junaki. Nekaj se jih greje na solncu, nekaj jih še spi, rega Rul." Rul je pokimal: "Gra, gra!" Zlezel je na jelšino korenino in pogledal v svet. Svet je bil mlad kakor jutro, pomladanski, ves otročji. Nič hudobnega, nič pretečega ni bilo v oblakih, ki so ležali nad gorami. In modro nebo je bilo kot smehljajoče, lice otroka, ki si je stoprv omel oči in zazelal srčkano. A solnce je bilo kakor pojoče: Zdelo se je, da brenka po tenkih strunah, po svilenih žarkih, ki so napete od zemlje do nebes, da brenka veselo, da poje in se smeji. Pesem je tiha in daljna, sliši jo samo kdor je dobrega srca. Rulu se je dopadlo po svetu in zlezel je više do prve jelšine veje, ki je bila še majhna in šibka ter se je zazibala pod težo žabjega kralja. Rulu je bilo prijetno to zibanje; uprl se je z zadnjimi kraki na debele in se poganzal s sprednjimi in se je zibal, dokler se mu ni zmotilo v glavi. Zopet miren je gledal debelo in uprto tja po travnikih. Dolgi, prostrani so bili travniki; živo-zeleni v celem, a pestri s svojimi cvetkami. Rul je videl metulje, kako se poganjajo od cvetke do cvetke. In si je želel metulja, metulja, sladko kraljevsko jed. Videl je tam daleč nekaj živega, ki se je počasi premikalo naprej. To so bili kosci, nizko pripognjeni, enakomerno mahajoč. Kose so se zablistale zdaj pa zdaj, bridko in ostrilo. In še dalje čez polja in travnike je ležala vas. Veliko hiš, belih svetilkajoč se v solncu. Rul je mislil. Kaj je mislil v svoji žabji glavi? Mislil je na ljudi.

(Dalje prihodnjic.)

DNEVNE VESTI

Cene avtomobilom so se znižale

New York, 4. januarja. — Tu je bila otvorjena največja avtomobilska razstava, kar jih je še kdaj videl svet. Takoj ko je bila razstava otvorjena, so začele padati cene avtomobilom, kar je znamenje, da bi tovarne rade prodale avtomobile, in da bi začele z novim delom ter tako odpo-mogle brezposelnosti. Takoj prvi dan je obiskalo razstavo 25.000 ljudi, in mnogo izmed njih je naročilo nove avtomobile.

Bančni roparji so dobili 50 centov

Marion, O., 3. januarja. Bančni roparji so prišli sinoči v poslopje Marion State Bank, Vlomili so v banko pri oknu. Dobili so 50 centov, pravih bakrenih centov. Do blagajne niso mogli.

Mladi Gabrenja

Naš mladí raznašalec "Ameriške Domovine" v Euclidu, Master Louis Gabrenja, nam pošilja lepe pozdrave za Novo leto. Hvala lepa, Louis! Mi vemo, da si fest fantiček, in da naročniki nimajo nobene pritožbe zoper tebe! Le tako naprej!

5 centna vožnja

Mestna zbornica je odredila, da družba cestne železnice lahko računa za vožnjo med Public Square in med 55. cesto samo 5 centov. Toda ne za tiste, ki se vozijo po St. Clair Ave. Tako znižana vožnja je namreč upeljana samo za Union, Kinsman in Broadway vožnjo.

NORWOOD gledališče

6210 St. Clair Ave.

V pondeljek, torek in sredo, 5., 6. in 7. januarja

KAY JOHNSON, REGINALD DENNY

"Gospa Satan"

Še nikdar niste kaj takega videli!

Petsto potnikov na Zeppelinu skoči s padalnika na tla, da si rešijo življenje

CECIL B. DeMILLE'S

amazing production

Napol goli, napol blazni, na Zeppelinu, ki ga premetuje vihar. Pretresujoča drama ljudi boljše družbe, ki iščejo senzacije.

V ČETRTEK IN PETEK

Spencer Tracy v

"NA REKI"

in Louise Fazenda komedija

"Prevroče za držati"

NE POZABITE!

Krasna steklena namizna posoda rožne barve se da zastoj vsak četrtek in petek ženskam, začeni ta teden. Pridite gotovo.

Naznanilo pogreba

Pogreb ranjkega Frank Kastelica se vrši v sredo dopoldne iz stanovanja na 1137 E. 167th St.

Pogreb Mrs. Struna

Pogreb Kristine Struna se vrši v torek ob 10. uri dopoldne, zadušnica, to je, sv. maša se pa vrši v sredo ob 8. uri.

MALI OGLASI

Seja društva sv. Marije Magdalene, št. 162. K. S. K. J.

Danes zvečer ob 8. uri se vrši seja društva sv. Marije Magdalene št. 162. K. S. K. J. v navadnih prostorih. Članice le pridite vse, ker ta seja bo jedrnat: po seji bo pa lušno, še vrtele se bomo. Prigrizka in prilivka bo tudi na razpolago. Razdajala bom tudi Jednotine koledarje, zato katera ga hoče imeti, naj pride na sejo in tam ga dobi. — Pride naj tudi vsaka po svojo knjigo da jih ne bo treba meni raznašati sem in tja. Na svidenje na seji v pondeljek večer 5. januarja, 1931. — Marija Hochevar.

Prodaja se

kuhinjska peč na premog in plin. Popolnoma kot nova. Zelo poceni. 6021 Bonna Ave., (3)

Dvojno stanovanje

po tri sobe se odda, zdalej ali zgorej. Jako pripravnost za malo družino. Vpraša se na 6124 Glass Ave., v pekariji. (3)

Išče se

soba s kuhinjo v Collinwoodu, na južni strani mesta. Vprašajte na 780 London Rd. (3)

Soba

se da v najem, in sicer opremljena. Gorkota. 923 E. 73rd St., druga hiša od St. Clair Ave. (3)

Premog naprodaj

Naprodaj imam dober premog, Pocahontas, čist in dobro gorljiv, \$8.25 tona. Mehak premog, kakor Blue Diamond, po \$7.50 tona. Se priporočam.

Ignac Živoder,

1168 Norwood Rd.

Tel GARfield 5307—J (4)

Išče se

deklet, ki bi opravljalo splošna hišna dela. Pokličite Boulevard 0225, ali se pa oglasite na 2144 Lakeland Ave., Lakewood. (3)

GRDINA'S SHOPPE

Popolna zaloga oblačil in vse opremo za navadno in družico

Beauty Parlor

Vedno najmodernejši šenaki klobuki.

Trgovina sapra vsako arado pop. skozj celo leto.

6111 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 7112 (M. Thn. 8.)

Pristol Blue Diamond, Pocahontas, Lehigh Hard Coal, najboljši iz Ohio, Kentucky in W. Va. Naš virginški Ash big lump gori kakor Pocahontas in stanje manj. Razvažamo iz naše povečane zaloge na Quincy—East 105th, Garfield 1909.

The Yates Coal Company

303 Rockefeller Bldg.

Main 7878

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.

Main 4128

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.

Kenmore 1694

Rojaki!

Oglasite se takoj, če resnično želite zamenjati vaše posvetstvo, lot ali trgovino. Imam mnogo različnih hiš in farm. Hiša 11 sob, za dve družini, na 74. cesti, se prodaja radi odhoda iz mesta za samo \$8200.00. Rent \$90.00. Takoj \$2200. Hiša 7 sob, zelo moderna, se zamenja za hišo za dve družini, 8119 St. Clair Ave, Tel. Henderson 1527. — J. Lušin, (7)

Iščem brata

John Zupančič, doma iz Velike Račne na Dolejskem. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov mlajši brat Joseph Zupančič, 923 E. 73rd St., Cleveland, Ohio. (3)

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

In poljskine prevael
DR. RUDOLF MOLE

Po teh besedah je odšel v defintorij, kjer je trajalo po poslančevem odhodu še vedno posvetovanje. Izdajalčeve besede so vendar pretresle navzoče in njihove duše so bile vse prestrašene. Res, da niso verjeli v odpo-ved Jana Kazimirja, toda poslanec jim je predložil švedsko moč, ki so jo v prejšnjih srečnih dne- vilih skoraj pozabili. Sedaj pa je začela vstajati v njihovih mislih v vsej svoji grozi ta moč, pred katero so se vendar uklonile dru- gačne trdnjave, drugačna mesta. Poznanj, Varšava, Krakov, ne računši množico gradov, so od- prli svoja vrata pred zmagoval- cem, kako bi se mogla ubraniti Jasna gora sredi splošnega poto- pa porazov?

"Branili se bomo morda še en teden, dva, tri," so si mislili ne- kateri izmed šlahte in redovni- kov, "toda kaj potem, kakšen bo konec tega truda?"

Vsa dežela je bila kakor v prepad pogreznjena ladja, a le ta samostan je še mohl kakor jambor nad valovi. Ali so torej mogli razbiti, držeči se tega jambora, sploh misliti še na last- no rešitev, kaj šele da bi rešili vso deželo iz potopa?

Po človeški sodbi niso mogli.

In vendar je baš v onem hipu, ko se je vrnil gospod Zamojski v defintorij, govoril o. Kordecki:

"Bratje moji! Tudi jaz ne spim, ko vi ne spite, jaz molim, ko vi prosite našo Patronko za rešitev. Onemoglost, trud, sla- bost se prijemajo ravno tako mojih kakor vaših kosti; odgo- vornost leži morda bolj na meni nego na vas — čemu pa jaz ver- jamem, vi pa že obupujete? ... Pojdite vase, če morda vaše od- posvetnega zaslepljene oči ne vi- dijo večje sile, nego je švedska?"

Mar mislite, da je ni več moči, ki bi zadoščala, nobene roke, ki bi mogla streti ono premoč? ... Če je tako, bratje moji, potem so grešne vaše misli in grešite proti božji usmiljenosti, proti vsemogočnemu Gospodu našemu, proti moči te Patronke, katere sluge se imenujete. Kdo izmed vas se bo upal reči, da bi nas ta najsvetejša Kraljica ne mogla obraniti in nam poslati zmago? Zatorej prosimo jo, molimo noč in dan, dokler s svojo vztrajnost- jo, s svojo pokoro, s svojimi sol- zami, z darovanjem svojega zdravja in življenja ne omehča- mo Njenega srca, ne izprosimo odpuščanja za davne grehe!"

"Oče!" je odgovoril eden iz- med šlahte, "ne gre za naše last- no življenje, ne za naše žene in otroke, toda drgčemo v misli na zasramovanje, ki utegne zadeti to sveto podobo, če bi vzel so- vražnik trdnjavo z naskokom."

"Ker nima nihče pravice jo jemati nase, še celo prior ne!" je dejal tretji.

"In nečemo jemati nase odgo- vornosti," je pripomnil drugi.

In opozicija je rasla, pridobi- vala na moči, zlasti ker so meni- li molčali.

Prior pa je začel iznova moli- ti, mesto da bi odgovoril.

"Mati Sina edinega!" je rekel, dvignivši oči in roke kvišku, "če si nas napotila na to, da bi v Tvo- ji stolici dajali drugim zgled- e vztrajnosti, hrabrosti, zvestobe Tebi, domovini in kralju — če si izbrala ta kraj, da bi z njim zbudila človeške vesti in rešila vso domovino — usmili se onih, ki hočejo studenec Tvoje milosti zadržati, ovirati Tvoje čudeže, kljubovati Tvoji sveti volji, ..."

Tu je prestal nekoliko v svo- jem zanosu, potem pa se je obr- nil k redovnikom in šlahti:

"Kdo prevzame tako odgovor- nost na svoje rame? Kdo hoče ovirati čudeže Marije, njeno lju- bezen, rešitev tega kraljestva in katoliške cerkve?"

"V imenu Očeta in Sina in sv. Duha!" se je oglasilo nekoliko glasov.

"Ni ga med nami nobenega!" je zaklical gospod Zamojski.

A oni redovniki, ki jih je mu- čil poprej dvom v srečih, so se začeli tolči na prsi, ker jih je oljel precejšen strah. In nihče izmed posvetovalcev ni ta večer več mislil na podajo.

Toda dasi so se srca starejših okrepila, je vendar slabo seme onega odpadnika rodilo strupen sad.

Novico o odpovedi Jana Kazi- mirja in o neverjetnosti odpo- moči je šlahta povedala žen- skam, ženske služabništvu, slu- žabništvo jo je razširilo v vojski, na katero je napravila najslabši vtis. Manj so se prestrašili kmetje, toda baš izkušeni vojaki po poklicu, navajeni razsojati vojno po vojaškem kalupu, so se začeli shajati, si medsebojno predstavljati odpor za nekaj ne- mogočega, nagovarjati na odpor menihe, ki niso imeli nobenega pojma o stvari, naposled so se dogovarjali in šepetali med se- boj.

Neki topničar, Nemec, neza- nesljiv človek, je svetoval, naj vzamejo vojaki sami stvar v ro- ke in naj se sporazumejo s šve- di glede predaje trdnjave. Dru- gi so se oprijeli te misli, toda našli so se tudi taki, kateri se ni- so le odločno uprli izdajalcu, temveč so o tem takoj obvestili Kordeckega.

O. Kordecki, kateri je znal z največjim zaupanjem v nebeske sile združevati tudi največjo po- svetno odpornost in opreznost, je kar v kali zatrl tajno se raz- širjajoči punt.

Najprej je torej izgnal iz trdn- jave voditelje punta, pred vsem pa tega topničarja, ne zmeneč se niti za to, da bi utegnil obvestiti Švede o stanju trdnjave in o njenih slabih straneh, potem je podvojil posadki mesečno plačo, ter jo zaprisegel, da bodo brani- li trdnjavo do zadnje kaplje krvi.

Podvojil pa je tudi čuječnost, sklenivši, da bo še pozorneje pa- zil na plačane vojake kakor tudi na šlahto in še celo na svoje re- dovnike. Starejši očetje so opravljali predpisane nočne mo- litve; mlajši pa so morali oprav- ljati razen službe božje tudi služ- bo na obzidju. Drugi dan se je vršil pregled pehote; za vsako bastijo je določil po enega šlah- čiča s služabništvom, po deset redovnikov in po dva zanesljiva topničarja. Vsi so morali noč in dan paziti na poverjene jim po- zicije.

V severno-vzhodni bastiji je stal gospod Sigmund Mosinski, dober vojak, baš oni, čigar otrok je ostal na čudežen način nepo- škodovan, dasi je padla ognjena krogla poleg njegove zibelke. Z njim vred je stražil o. Hilarij Slanoševski. V zapadni je stal o. Mielecki, izmed šlahte gospod Nikolaj Krištofoporski, resen in malobeseden mož, a zelo neustra- šen. Južno-vzhodno bastijo sta zavzela gospod Peter Čarnecki in Kmitic, a z njima o. Adam Stipulski, ki je svoj čas služil v elearskem praporu. Ta si je, če je bilo treba, kaj rad izpodrečal svoj habit in naravnaval top, a za leteče krogle se ni dosti bolj brigal kakor stari stražmojster Soroka. Končno so pridobili juž- no-zahodno bastijo gospodu Sko- ževskemu in o. Danielu Rihtal- skemu; poslednji se je odlikoval po tem, da je lahko prebedel po dve ali tri noči, ne da bi to ško- dovalo njegovim silam in zdrav- ju.

Na čelo stražan so postavili o. Dobroša in o. Zaharijo Mala- hovskega. Za boj nesposobne so določili za strehe, nadzor nad

skladiščem orožja in nad vsemi vojnimi pripravami je prevzel o. Lasota. Po o. Dobrošu je pre- vzal tudi nadzorstvo nad ognje- gasci. Ponoči je moral razsvet- ljevati zidovje, da bi se ne mogla približati sovražna pehota. Pre- skrbel je tudi železne koše in obroč- e za stolpe, kjer so ponoči gorele bakle in lučivo.

In res je vsako noč stolp bil videti kakor ogromna bakla. Res je, da je to olajšalo Švedom stre- ljanje nanj, toda obenem je lah- ko služilo za znamenje, da se trdnjava še brani, če bi prihaja- la slučajno kaka vojska obležen- cem na pomoč.

Tako so torej ne le splavale vse nade, da bi se trdnjava po- dala, marveč se je še bolj pri-

pravila za obrambo. Ko je zju- traj hodil o. Kordecki po obzid- ju, kakor pastir po ovčarni, je videl, da je vse dobro, se blago- hotno nasmihal in hvalil načel- niki in vojake. Ko pa je prišel h gospodu Čarneckemu, je rekel razžarjenega obraza:

"Tudi gospod mečnik sierad- ski, naš ljubljani vojskovodja, se veseli v svojem sre- z z menoj vred, ker pravi, da smo sedaj dvakrat močnejši nego smo bili izpočetka! Nov duh je stopil v naša srca, vse drugo je naredila ljubezen najsvetejše Device, jaz pa bom nadaljeval pogajanja. Zavlačevali bomo in odlašali, ker s tem se stedi človeška kri."

Kmitic pa je rekel na to:

"Ej, častiti oče, kaj so pogod-

be! škoda časa! Bolje bo, da na- pravimo ponoči zopet izpad in poskakamo te pesjane!"

O. Kordecki, ki je bil dobre volje, se je pa nasmehnil, kakor se nasmeje mati ozlovljenemu otročiču, potem pa je dvignil ši- bo, ki je ležala pri topu, in se de- lal, kakor bi hotel nabiti Kmiti- ca po hrbtu.

"Kaj se mi boš tu vtikal ti, izmučeni Litvin," je rekel, "pa boš tu kri lokal kakor volk, pa boš dajal zgled nepokornosti, evo tu jo imaš, na!"

Kmitic pa se je razveseljen, kakor kak dijaček, umikal zdaj na levo, zdaj na desno in ponav- ljal, kakor bi hotel dražiti:

"Švede je treba biti, biti, bi-

ti!"

Tako so se med seboj zabava- li, ker so imeli vnate in domovini posvečene duše. Toda o. Kordec- ki ni prenehal s pogajanjem, vi- deč, da tudi Miller hrepeni po njih in da se oprijema vsake pri- like. Ta volja je veselila o. Kor- deckega, ker iz tega je lahko pos- nel, da se tudi sovražniku ne more goditi dobro, ker hrepeni po skorajšnjem koncu.

Dnevi so torej minevali drug za drugim, ko so skoraj popol- noma umolknil topovi in puške, zato pa večinoma delovala pessa. Na ta način se je obleganje zavlačevalo, zima pa je postajala čimdalje hujša. Na vrhove Ta- ter in v prepade so sedali oblaki z viharji, mrazom, snegom in se valili v deželo, vodeč s seboj

svoje ledeno potomstvo. Ponoči so se Švedje stiskali okoli medlih ognjev, ker so rajši hoteli pogri- niti od samostanskih krogel, ne- go od mraza.

Toda zemlja je otežkočila si- panje okopov in kopanje podko- pav. Obleganje ni napredovalo. Ne le oficirji, marveč vsi vojaki so imeli na ustah le besedo: po- gajanje.

(Dalje prihodnjič.)

Predavanje

V torek, 6. januarja, predava v javni knjižnici na St. Clair Ave. in 55. cesti Louis F. Tru- ger o Slovencih v Italiji. Zače- tek ob 8. uri. Vstop k predava- nju je prost.

50c
RAZPRODAJA
V VSEJ TRGOVINI

NAŠA PRVA
50c

50c
RAZPRODAJA
V VSEJ TRGOVINI

RAZPRODAJA V VSEJ TRGOVINI

SE PRIČNE

v torek 6. januarja ob 9. uri zjutraj

SAMO ZA EN TEDEN

PRI

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

Prvič v našem šestletnem obstoju naše trgovine bomo priredili 50c razprodajo v vsej naši trgovini, nekaj kar nobena druga trgovina ni poskušala prirediti. In samo obstoječe razmere, ki so nam omogočile, da smo nakupili v gotovini toliko blaga, nam je omogočilo prirediti tako razprodajo. Nikdar se nam ni sanjalo, da bomo mogli prodajati po taki ceni. IN ŠE NEKAJ VAM POVEMO GLEDE TE RAZPRODAJE, DA NOBEN PREDMET SE NE MORE NAPRAVITI ZA CENO, PO KATERI GA MI PRODAJAMO.

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

Union suits za dečke, znanega zdravega iz- delka, mere 6 do 16, po 50c

Turške brisače, velike mere, dvojno pletene, dokler jih bo kaj, po 3 za 50c

Flaneta, 25c kakovost, jako težka, bela samo, po 4 jarde za 50c

Deški težki lumber- jacks, z gorko fleece podlogo, mere 6 to 14, po 50c

Dekliške obleke, novi spomladanski vzorci, mere 7 do 14, lepe barve, po 50c

Tople obleke za dečke, se perejo; vsa zaloga mere od 3 do 8, po 50c

36 palcev mušlin, jako fine kakovosti, 6 jardov za 50c

Union suits za ženske, zimski, mere 38 do 44, po 50c

Posebno-Svileni crepe za obleke, 38 palcev ši- rok, navadno po \$1.50 jard, dokler ga je kaj po 50c jard

Prevleka za blazine, ki se prodaja po 25c, de- lana istezkega mušlina, 4 za 50c

Pisano blago za obleke, pristno rumson izdel- ka, lepi novi vzorci, 3 jarde za 50c

9.4 blago za rjuhe, zna- nega Lockwood izdel- ka, nobenega boljšega, 81 palcev široko, po 50c jard

Delovne srajce, delane iz težkega amoskage chambrey, mere 15 do 17, po 50c

Flanelaste srajce, za moške, jako dober kup po 50c

Moške lepe nogavice, vredne 25c, zimske, mere 10½ do 11½, 4 pari za 50c

50c

RAZPRODAJA

V VSEJ TRGOVINI

In še več drugih predmetov, ki bodo iznenadili naše odjemalce, bo na tej razprodaji ta teden, po cenah, o kakršnih se ni še nikdar slišalo.

Chicago Chain trgovina, Glass Ave.

50c

RAZPRODAJA

V VSEJ TRGOVINI